

Ce se înțelege prin licență?

În comerțul cu programe pentru calculator, în majoritatea cazurilor, nu se realizează de fapt o vânzare a programului respectiv. Ceea ce se oferă este dreptul de A FOLOSI programul în anumite condiții, adică ... licența. Documentele care însoțesc un program pentru calculator cuprind de cele mai multe ori un anunț de genul "THE SOFTWARE IS LICENSED NOT SOLD" în traducere însemnând "PROGRAMUL PENTRU CALCULATOR ESTE LICENȚIAT, NU VANDUT". Legislația română, respectiv Art. 2 din Ordonanța de Guvern nr. 124/2000, cuprinde și o definiție a licenței:

"Licența programului pentru calculator - acordul scris al titularului dreptului de autor asupra unui program pentru calculator pentru cesiunea unor drepturi către utilizatorul programului și care însoțește programul."

Licența este, așadar, un contract - acord de voință - între titularul dreptului de autor și utilizator. Acesta însoțește programul pentru calculator și se prezintă în diverse forme. În practică, el poate fi întâlnit atât sub forma scrisă binecunoscută (pe hârtie), cât și sub forma unui document digital ce apare la instalarea sau deschiderea programului. Denumirea folosită de cele mai multe ori pentru un astfel de document este "LICENSE AGREEMENT", iar în limba română "ACORD DE LICENȚĂ" sau "LICENȚĂ". Cu toții am întâlnit, atunci când am instalat sau folosit un program pentru calculator, un anunț de genul "IMPORTANT - READ CAREFULLY. IF YOU DO NOT AGREE TO THE TERMS OF THIS LICENSE AGREEMENT DO NOT INSTALL OR USE THE SOFTWARE PRODUCT", ceea ce în traducere înseamnă : "IMPORTANT - CITEȘTE CU ATENȚIE. DACĂ NU SUNTEȚI DE ACORD CU TERMENII ACESTUI ACORD (CONTRACT) DE LICENȚĂ, NU INSTALAȚI SAU FOLOSIȚI ACEST PROGRAM PENTRU CALCULATOR". Acest anunț este urmat de textul licenței și, de multe ori, de prezentarea variantelor de opțiune pentru utilizator în situațiile în care este sau nu de acord cu termenii licenței. Termenii particulari ai unei licențe pot fi foarte diferiți de la un program la altul în funcție de caracteristicile programului respectiv, precum și de politica de licențiere a fiecărui deținător al drepturilor de autor.

Tipuri frecvente de licențe

Licența "Shareware"

"Shareware" reprezintă acel tip de licență a unui program pentru calculator caracterizat prin următoarele:

- deținătorul dreptului de autor acordă utilizatorului dreptul de folosire gratuită a programului pentru calculator, pentru o anumită perioadă de timp în scop de probe și/sau evaluare;
- la expirarea perioadei, utilizatorul trebuie să opteze între a cumpăra licența (drepturile) de folosire nelimitată a programului sau returnarea și/sau "ștergerea" copiei acestuia.

Licența "Freeware"

"Freeware" (produs gratuit) desemnează acele programe care sunt distribuite de către deținătorul drepturilor de autor fără nici o obligație de plată din partea utilizatorului. Aceste programe au, de obicei, înscrise mențiuni cum ar fi: "This program may be freely distributed" ("Acest program poate fi distribuit gratuit"); "You may copy or distribute this software free of charge" ("Puteți să copiați sau distribuiți acest program fără plată").

Licența "Careware"

"Careware" reprezintă termenul generic care exprimă acordarea dreptului de utilizare după următorul principiu: titularul dreptului de autor acordă dreptul de utilizare "gratuită" a programului pentru calculator cu condiția ca utilizatorul să efectueze o donație în scopuri caritabile. În cele mai multe cazuri modalitatea și beneficiarul donației sunt stabilite de către titularul dreptului de autor.